

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

יום טוב פסח
שנת תשפ"ו

גליון
קמ"ח

שיעורי חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

- בהתחלה זה קשה -

אין חשבונות ישנים

בפרשה של מתן תורה כתוב (שמות יט, א): **"בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים, ביום הזה באו מדבר סיני"**, ה'יהודים הגיעו אל מדבר סיני. רש"י שואל (דבור המתחיל ביום הזה): למה כתוב: 'ביום הזה' - ה'יה צריך להיות כתוב: 'ביום ההוא'? ורש"י מתרץ, שזה בא ללמדנו: **"שיהיו דברי תורה חדשים עליהם כאלו היום נתנם"**, כשלומד את התורה הקדושה זה צריך להיות חדש כאלו קבלו את זה היום.

בפשטות הכוונה שאסור שהתורה תהיה לאדם כדבר ישן שאין לו כבר חשק לזה, שהאדם יגיד: **"כבר למדתי את זה אתמול"**, רק צריך שיהיה תמיד רענן, שילמדו את זה בחשק כאלו קבלו את זה היום.

אבל זה גם למוד נחוץ למלמד. מלמד צריך כל יום להתחדש מחדש, ולהסתפל רק על היום הזה. כשמלמד נכנס לפתח ללמד תורה עם התלמידים היקרים והקדושים - תינוקות של בית רבן שלא חטאו, הוא צריך לבוא עם המבט ש- **"ביום הזה באו מדבר סיני"** - הגענו היום להר סיני, אנחנו הולכים להתחיל מהיום בהתחדשות לעבד את הקדוש ברוך הוא וללמד את התורה הקדושה, לא קמים חשבונות של אתמול ושל שבוע שעבר וכו'.

בעיני הילדים ושלילדים יהיה חן בעיני, כי אם יש חן ותהיה אהבה ביני לבין הילדים - אני אוכל להצליח.

דברים מהעבר יכולים רק להוסיף כאב ראש

כשהייתי מלמד לא עננן אותי אף פעם לשמע מהמלמד של שנה שעברה שהיו לו להגיד על הילדים, חשבתי לעצמי: 'בשביל מה אני צריך לשמע את החשבונות שלו שהיו לו על הילדים? אני רוצה לתת הזדמנות חדשה לילדים להיות טובים'.

אותו דבר אני עדין עושה עד היום הזה: כשבא אלי בחור להרשם בישיבה שלנו **"תפארת התורה ברוסלב"**, אני לא מביר בכלל על הבחור בישיבה הקודמת שלו, לא מעננן אותי העבר שלו, כי זה רק יעשה לי כאב ראש.

כשבחור בא להרשם לישיבה אני שואל אותו דבר אחד: **"למה אתה רוצה לבוא לישיבה? רק בגלל שאבא שלך רשם אותך או בגלל שאתה רוצה ללמוד כאן?"** כי כדי שבחור יוכל באמת להצליח בישיבה חשוב שהבחור בעצמו ירצה להיות במקום הזה, כי כך יהיה חשוב אצלו להאזין לשעורים הנמסרים בישיבה.

לא לדבר אל הילדים בצניניות

למלמד אסור לשאל את התלמידים שלו את השאלה: **"למה**

למלמד אסור לשמר חשבונות ישנים ש'הילד הזה לא מעננן בכלום', 'הילד הזה היה חצפן' ו'הילד הזה - ההורים שלו הרי לא יודעים איך לחנך אותו וכו' וכו'. הוא צריך לחשב על הילדים למוד זכות, אולי הילד הזה התחצף אתמול כי הוא היה רעב, או מסבה אחרת. והוא צריך לדעת בתוכו: 'היום הוא יום חדש ואני צריך לתת לילדים הזדמנות חדשה להצליח'.

שואל מלמד: הרי כבר אתמול, שלשום ושבוע שעבר נתתי לילד הזדמנות חדשה להיות טוב, עד היכן הגבול?! התשובה היא: תן לו עוד צ'אנס אחד; יכול להיות שהיום הוא באמת הולך להיות ילד טוב. כמו שהרבי הקדוש ר' זושא זכותו יגן עלינו היה רגיל להגיד בכל לילה בשעה שהוא התבודד עם הקדוש ברוך הוא: **"רבנו של עולם תמחל לי על המעשים הרעים שלי, אני מקבל על עצמי מעכשיו להיות יהודי פשר. ואם תשאל הרי אתמול אמרתי לך את אותו דבר - אבל היום אני מתכונן לזה באמת, ואם תשאל הרי גם אתמול אמרתי לך שאני מתכונן לזה באמת - אבל עכשו אני באמת רוצה"**.

מלמד צריך כל יום לבקש תפלה מהקדוש ברוך הוא: **"רבנו של עולם תעזר לי שאני לא אסתבך היום עם אף אחד, שאני אזכר שפעם גם אני הייתי ילד וגם אני התנהגתי כך. תעזר לי שארחם על הילדים ושאני יאהב אותם. תעזר לי שיהיה לי חן**

להיות שמח, - אבל אחר כך יהיה לך יותר ויותר מתוק."

אם אדם הוא עקשן, הוא לא עוזב את הלמוד אז בסוף הוא זוכה להרגיש מתיקות ונעימות עצומה, כמו שרבונו ז"ל שאל פעם משהו (שיחות הר"ן, סימן יז): **"מדוע לא תלמד, מה תפסיד בזה, הלא תקבל עולם הבא על הלמוד ואין צריך לומר, כשהתורה מראה אהבה לאחד, אז הוא לא רוצה כלל עולם הבא, אלא רק רוצה את התורה בעצמה"**, כשהתורה תתגלה אליה, היא תראה לך אהבה - כבר לא תרצה כלום, כבר לא תצטרך יותר שכר, תרצה רק ללמד עוד ועוד.

לספר לילדים ספורי צדיקים

מלמד צריך לספר לתלמידים שלו ספורי צדיקים. עם ספור אפשר לתפס את הלב של כל ילדי הכיתה; אפלו הילדים שיש להם דם חם ורותם ותמיד הם הופכים את הכיתה.

היום יש ספרי ספורים מאוד יפים שמכילים ספורים ממדרשים, מהגמרא ומהצדיקים; שהמלמד יכין את עצמו לספר בכל יום ספור מצדיק, ושיחפש כאלו ספורים שמביעים אף שהצדיקים בקשו מהקדוש ברוך הוא, כבדו את אבא ואמא, ולמדו תורה. לא צריכים לחפש ספורים חדשים, אפשר לחזור ולספר את אותם ספורים פעם ועוד פעם.

מלמד צריך להגיד לתלמידים שלו שכל הצדיקים היה קשה בהתחלה, הם מאוד התנגדו להיות את מה שהם נהיו, היו להם נסיונות קשים ומרים, יותר קשים ממה שיש לנו, רק היות והם החזיקו מעמד - לכן הם גדלו כל כך גדולים. כמו שרבונו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר חלק ב', סימן מח): **"שמעתי מצדיקים אמתיים, הם אמרו שגם להם היו נסיונות קשים ומרים, הם הרגישו בעצמם שאף אחד לא צריך אותם, היו להם מלחמות קשות - עד שנצחו את היצר הרע"**.

שהדברים האלו אהובים עליהם, הם לא יתנו את זה לאף אחד רק ישמרו את זה אצלם, כך תהיה גם האהבה החזקה ממני אליכם. **"כי לי כל הארץ"**, היות וכל העולם הוא שלי, ובכל זאת בחרתי בכם, וזהו הסימן שאתם אהובים עלי יותר מכל העמים שבעולם.

זהו למוד למלמד לראות איך הוא צריך לדבר לתלמידים שלו; לפני שהוא רוצה להגיד איך להתנהג, הוא צריך לדבר אליהם הרבה מלים יפות מתוקות מדבש, מלים עד כמה הקדוש ברוך הוא אוהב את בני ישראל וכמה טוב לשמור את התורה.

בהתחלה זה קשה, אחר כך זה נהיה מתוק ונעים

למוד יפה רואים בפרשה של קבלת התורה; רש"י אומר (שם יט, ה, דבור המתחיל ועתה), שהקדוש ברוך הוא אמר ליהודים: **"אם עתה תקבלו עליכם יערב לכם מכאן ואילך - שכל התחלות קשות"**, בהתחלה יהיה לכם קשה לשמור את התורה, אבל אחר כך זה יהיה לכם מאוד מתוק ונעים.

מלמד צריך להגיד לתלמידים שלו שבהתחלה באמת קשה ללמד ולעשות את מה שהתורה דורשת, צריכים להתנגד, אבל אחר כך זה נהיה מאוד מתוק ונעים.

חשוב מאוד להגיד לילדים את הפלל: **"שכל ההתחלות קשות"**; אי אפשר להגיד לילדים רק: **"תסתכל בחמש!"** **"תסתכל בגמרא!"** צריכים גם להגיד לילדים: **"אולי יהיה לך קצת קשה להתרכז בשעור, אולי יהיה לך קצת קשה לטל ידים לפני התפלה, שלא להסתכל מחוץ לסדור כשמתפללים, להתנגע בתפלה ולהתפלל בקול, אולי יהיה לך קצת קשה שלא לשוחח באמצע ברכת המזון ולברך מהכתב, אולי יהיה לך קצת קשה לצית לאבא ולאמא או למלמד, אולי יהיה לך קצת קשה**

אתה בא לתלמוד תורה, כי אבא שלך רשם אותך, או בגלל שאתה בעצמך רוצה להיות כאן?" כי ילדים הרי לא מענינים לבוא לתלמוד תורה, הם באמת באים כי האבא שלהם שלח אותם לתלמוד תורה, אז אם המלמד ישאל אותם: **"למה אתה בא לתלמוד תורה?"** הם יענו את האמת הצרופה: **"כי אבא שלי אמר לי..."**

בכלל צריך לדעת שאסור לדבר אל הילדים בצניניות, אי אפשר להשתמש אל הילדים עם השפה מהסוג הזה: **"אם אתה לא רוצה לבוא לתלמוד תורה, אתה בא רק כי האבא שלך שלח אותך לכאן - אתה לא צריך לבוא בכלל!"** מלמד צריך לעבד בחכמה לעשות את היום נעים ושמח כך שהילדים ירצו לבוא לתלמוד תורה.

לדבר אל הילדים יפה, מתוק מדבש

רואים במתן תורה, לפני שהקדוש ברוך הוא אמר ליהודים (שמות כ, ב): **"אנכי ה' אלקיך!"** - אני הקדוש ברוך הוא וצריכים לשמור את המצוות שלי, הוא דבר קדם אל היהודים דבורים יפים ומתוקים.

הקדוש ברוך הוא אמר ליהודים (שם יט, ד-ה): **"אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים"**, אפלו שהיו להם כבר לפני זה הרבה עברות, עם כל זאת לא הענשתי אותם - אלא כשהם עשו להם רע. **"ואשא אתכם על כנפי נשרים"**, כשעמדו על יד ים סוף אזי עמוד הענן קלט את החצים ואת האבנים המשחזות שהמצריים זרקו על היהודים, כמו שהנשר נוהג כשיוזרים עליו חץ שהוא שם את הגוזלים הקטנות על הכנפים שלו והוא אומר: מוטב יכנס החץ בי ולא יכנס בבנים שלי. **"ואבא אתכם אלי"**, **"ועתה אם שמוע תשמעו בקלי ושמרתם את בריתי"**, **"והייתם לי סגלה מכל העמים"**, אתם תהיו אהובים אצלי יותר מכל העמים, כמו אוצר של תכשיטים ואבנים יקרות שיש ברכוש של המלכים,

אם נעים בבית, ההצגות לא חשובות כל כך

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ו' ניסן, שנת ה'תשפ"ג

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

על השאלה שלך אם לשלוח את הילדים שלך להצגה בחול המועד; אף פעם לא הייתי בהצגה, אצל הורי בבית היה כל כך נעים, לא היה חסר לנו כלום, לא רצינו ללכת לשום מקום. גם את הילדים שלי אני לא שולח להצגות, הם נמצאים איתי, אני משתדל לעשות להם נעים בבית שלא יעניין אותם ההצגות המטופשות האלו.

מה אני יכול להגיד לך, מה אני יודע בשביל עצמי מה לעשות; תעשה התבודדות, תבקש מהשם יתברך שתדע מה לעשות.

בעקר תראה שיהיה שמח בבית.

יעזר השם יתברך שפכר נזכה ל (פסחים קטז): "ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים"; וגם (מיקה ז, טו): "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", אמן.

...

(עצתו אמונה חג הפסח תשפ"ג)

למה אני נמשך יותר לקרא עתונים בזמני הפנוי, מאשר ללמוד תורה?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני עובד במלמד כל השנה, בשמגיע חול המועד יש לי קצת חפז, ואני נמשך לנח קצת ולקרא עתונים ומגזינים. כמובן רק בשרים, אבל אני לא נמשך ללמוד, אשתי מנדנדת לי שאלך ללמוד לפחות שעתים ביום, איך אני יכול לגרם שאמשך ללמוד?

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת שמיי"ב, כ"ג ניסן, אסרו חג פסח, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... גרו יאיר

קבלתי את מכתבך.

אם מתרגלים ללמוד על פי "סדר דרך הלימוד" של רבנו ז"ל (במבואר בשיחות הר"ן, סימן עו) - כבר לא צריכים עצות מאף אחד לקבל רגש ללמוד, כי מתחילים לקבל משיכה ללמוד, כפי שחכמינו זכרונם לברכה אומרים (בראשית רבה צו, א): על הפסוק (בראשית מח, טז): "וידגו לרב בקרב הארץ", יעקב אבינו ברח את יוסף שיהיה יהיה כמו הדגים שחיים במים, כל הקיום שלהם הוא מים, עם כל זה, כשמתחיל לרדת גשם כולם שוחים כלפי מעלה הם רוצים לתפס טפת מים רעננה ממי הגשמים. כך הם היהודים, כל החיים שלהם הם רק תורה, בכל זאת הם נמשכים כל יום ללמוד עוד ועוד תורה.

אני מאד מרחם עליך, כי אם היית לוקח את "סדר דרך הלימוד" של רבנו, היה לך גם את העולם הזה וגם את העולם הבא; אי אפשר להסביר את זה למי שלא רוצה לטעם את זה. "טעמו וראו כי טוב (תהלים לד, ט) - קח משניות ותתחיל להגיד פרק אחר פרק, מסכתא אחר מסכתא, אתה תרגיש משהו שעוד לא הרגשת אף פעם, מתחילים להרגיש טעם בחיים, האדם מתחיל להמשך לעוד ועוד תורה, בפרט אם לומדים הרבה משניות, יש בזה כח שזה מכניס באדם תשוקה ללמוד את כל התורה.

מה תרויח מלקרא עתונים? העתון הוא כל פלו ליצנות ושקר אחד גדול; המטרה של עתון היא רק להראות (צפניה ב, טו): "אני ואפסי עוד", אני, אני ושוב אני, וה"עוילם גוילם" עומד וקורא את זה בשעה שלא קולטים שעובר יום ועוד יום, שבוע ועוד שבוע ולא מרויחים מזה כלום, חוץ מזה שזה מסלק את היראת שמים מהאדם.

אני מודה להשם יתברך שאבי שליט"א אף פעם לא הרשה להכניס לבית שום עתון; בשבת ראיתי את אבי שליט"א רק לומד ומבילה עם הילדים, בכלל לא ידעתי שיש עתונים עד שנסעתי ללמד בישיבה.

בפרט שאתה מלמד כל השנה אתה הרי צריך להזהר מה אתה קורא; אוי ואבוי לילדים שהמלמד שלהם מלעט בליצנות של עתונים, הרי העתון הוא פלו שקר, לשון הרע, רכילות, ליצנות, דברים בטלים ודברים של מה בכך וכו' וכו'; כמובן הם מכניסים דברי תורה, כי כך אפשר לרמות יהודים. הם מכניסים כמובן מוסר השכל יפה ורעין מוסר וחסידות, אבל מי הם הפתאים? קלים וריקים וכו' וכו'. אם היית יודע מי הם הפתאים, היית צועק: "אוי ואבוי! הלצים האלו מנהיגים את עם ישראל!" יושבים פוזזים וריקים, הם צריכים למלא עתון של מאות דפים, אז הם עושים ליצנות מעם ישראל, פשוט ליצנות - וה"עוילם גוילם" קונה את זה; אף אחד לא יודע למה, אף אחד כבר לא חושב לבד, רק מה שהעתונאי כותב - זה השכל הישר.

תודה ותהלה להשם יתברך שיש לך אשה חכמה שרוצה להקים אתך בית נאמן, היא רוצה שתלמד קצת, היא רוצה שהילדים יגדלו בבית שהאבא לומד. אם לומדים על פי "סדר דרך הלימוד" אפשר ללמוד בבית; לא צריכים חברותא, אלא יושבים בבית ולומדים בקול. הקירות נספגים בניגון הגמרא המתוק, הקירות זועקים: 'פאן גר יהודי פשר', כפי שחכמינו זכרונם לברכה אומרים (תענית יא): "ביתו של אדם וקורות ביתו של אדם מעידים בו", התקרה זועקת מה קורה כאן, כמו שכתוב (תבואה ב, יא): "כי אבן מקיר תזעק, וכפס מעץ יעננה", הילדים גדלים עם אבא שלומד, הבעל מקבל חשיבות בעיני אשתו והכל משתנה לטובה.

מי שלומד על פי "סדר דרך הלמוד" - הוא לומד כל יום; אצלו אין הבדל אם היום הוא חול המועד, או ערב חג, אם היום פורים או כל זמן אחר, הוא לומד את השעורים בסדרן שלו כל יום, אכל כשלא רוצים להפגע לרבנו, לא רוצים ללמוד על פי "סדר דרך הלמוד", אזי יש כל יום תרוץ אחר; היום חול המועד, מחר חג, אחר כך צריכים לארוז את החג וכו', אחר כך יש לי ארוע, אחר כך לחבר שלי ארוע וכו' ובנתיים עובדים כמה וכמה שנים בלי תורה.

תצית לרבנו, קח משניות ותתחיל מסכת ברכות, לך בסדרן פרק אחר פרק, תאמר את המלים בקול אפלו שאתה לא מבין מה אתה לומד, כך תעשה עד שתסיים מסכתא, אחר כך אל תחזור על המסכתא הזו, אלא תמשיך למסכתא הבאה עד שתסיים סדר, כשאתה מסיים סדר תמשיך לאמר פרקי משניות עד שתסיים ששה סדרי משנה, אחר כך תתחיל שוב משניות וכו' וכו', כך תעשה כל ימי חייך שלך.

כך תעשה גם עם גמרא; תתחיל ש"ס, קח מסכת ברכות ותתחיל לאמר את המלים של הגמרא הקדושה. היום יש גמרות מנקודות, כך שאלו אחד שלא יודע לקרא בלי נקוד גם יכול לזכות ללמוד את הגמרא הקדושה; תאמר דף אחר דף עד שתסיים מסכתא, אחר כך תתחיל מסכת שבת, כך תמשיך בסדרן עד שתסיים ש"ס.

מה אומר לך, ברגע שתטעם את "סדר דרך הלמוד" כבר לא תצטרך אף אחד בעולם, כבר לא תצטרך את

העולם הזה, ולא את העולם הבא. כפי שרבנו הוכיח משהו (שיחות הר"ן, סימן יז): "מדוע לא תלמד? מה תפסיד בזה הלא תקבל עולם הבא על הלמוד!", לאחר מכן רבנו אמר לו: "ואין צריך לומר, כשהתורה מראה אהבה לאחד, אז אין רוצה כלל עולם הבא, רק שרוצה את התורה בעצמה" ברגע שתזכה להרגיש אהבה לתורה, כבר לא תצטרך לא את העולם הזה ולא העולם הבא, אתה רק תרצה עוד ועוד.

אני מצפה לשמע ממך שהתחלת ללמוד על פי "סדר דרך הלמוד" של רבנו ז"ל.

...

(עצתו אמונה חלק ד' מכתב רצא)

[מתוך ספר עצתו אמונה חלק א', מכתב פ:]

אם כבר מדברים על קריאת ספרי גויים, דע לך שבכלל לא טוב להכניס לבית שום עתון - לא משנה חרדי או להבדיל גוי, כי עתונים עוקרים את היצאת שמים מהאדם. אני מודה להשם יתברך שאבי שליט"א אף פעם לא הרשה להכניס בבית שום עתון - אפלו חרדי; בשבת ראיתי את אבי שליט"א רק לומד ומבילה עם הילדים, בכלל לא ידעתי שיש עתונים עד שנסעתי ללמוד בישיבה.

הישיבה הייתה מחוץ לעיר, וכשהגיע סוף השבוע, ביום רביעי חמישי ראיתי שהבחורים מתחילים להיות דרוכים, מחכים שהרכב של מגידי השעורים כבר יגיע (ההורים

היו שולחים לבחורים אכל וכו' עם מגידי השעורים שנסעו לישיבה בכל יום), לא הבנתי מה קורה, על מה מחכים כך בכליון עינים? ואמרו לי שהעתון כבר יצא, ואנחנו כבר לא יכולים לחכות, אנחנו צריכים את זה... חשבתי לעצמי: 'בנראה שחסר לי משהו בחיים, שאני לא יודע מה זה עתון', נסיתי להסתפל בזה, ראיתי את הליצנות שהם עושים מעם ישראל, אני מדפדף לכאן ומדפדף לשם - אין מה לקרא שם; יושבים צעירים פוחזים וצריכים למלא עתון במאות דפים, והם עושים ליצנות מעם ישראל, פשוט ליצנות, וה"עוילם גוילים" קונה את זה, אף אחד לא יודע למה. אף אחד כבר לא חושב בעצמו, רק מה שהעתונאי כותב, זה השכל הישר...

אשרי האדם שלא מכניס לבית שום מגזין, ושומר מה הילדים שלו קוראים; הוא קונה לילדים שלו ספרי צדיקים קדושים תלמידי הפעל שם טוב וכו' וג' עליו, והוא מבילה אתם בסעודות שבת, והוא לוקח הדרכת שלום בית מהתורה ומהצדיקים הקדושים].

מדור חינוך

בקול ברסלב

לשמיעת כל שיעורי החינוך

(כאדיש)

מראש הישיבה שליט"א

ב'קול ברסלב'

הקישו 1-2-4-2-1

- שמעו והנהי נפשכם -

לקבלת הגליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: chinuchgilyon@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון אמונה (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / 845-351-9060 / אנגליה 03303502363

קנדה 438-320-9090

...

קול ברסלב

שיעורים; חינוך יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / 845-351-0910 / אנגליה 03303502361

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חינוך יומי chizikyomi@gmail.com